

ljansko bojno delovanje precej opešalo in sledil je konec tega velikanskega naskoka. Italijani niso nič opravili, avstrijski Trst stoji ponosno tam ob morju, zaman upirajo Italijani nanj svoje poželjive oči. In italijanske čete pa bodo stale še vedno pred našimi kraškimi postojankami in skripajo z zobmi, ker ne morejo predreti avstrijskega kroškega zidu in ker italijanska artilerija ne more razbiti varnega zavetja naših čet v kraškem kamnu. . . . Ugoden se je zdel Italijanom baš ta čas za osmo ofenzivo glede na splošni vojni položaj. Naše glavne sile so sedaj na ruski in rumunski fronti zaposlene in Lah ni računl na to, da ima Borojevič zbranih še toliko junakov.

Na vsak meter 15 Lahov.

Pomembna je ozka napadalna fronta dne 13. t. m. v razmerju s številom čet in njihovim položajem. Napadeni odsek Kraške visoke planote je od Lokvice do severnega gorskega roba širok komaj 1 km, a napadli pa so ta prostor 4 italijanski polki, ojačeni z berzaljeri, torej okoli 15.000 mož, tako da pride na vsak meter 15 mož. Visoka planota od severnega roba do Doberdobskega jezera je široka 7-8 km. Prve dni se lahko računa ene divizije na 1 km, za rezerve smemo šteti 2 diviziji, ako se pristetjajo še čete v sosednjih napadalnih prostorih, se lahko računa do 20 divizij, to bi dalo skoro do 300.000 bojevnikov. S tako ogromnimi silami so napadali Italijani.

Boji se vršijo noč in dan.

Desetnik Hribernik nam piše dne 13. oktobra iz italijanske fronte:

Srčne pozdrave pošiljamo vsem naročnikom in prijateljem „Slovenskega Gospodarja“ iz južnega bojišča štajerski streli, kateri branimo Lahom pot na Trst. Italijani so pričeli ofenzivo, boji se vršijo noč in dan, niti trenotek ni brez strela, a vsak naskok hrabro odbijemo, to priča čez 50 odklikovanih raznih vrst v dveh tednih in pohvale vrhovnega poveljnika soške fronte, generala Borojeviča. Bodite prepričani, da tudi mi zvesto izpolnjujemo svojo dolžnost za cesarja in domovino. Vse za vero, dom, cesarja! Na svidenje!

Grozen boj z minami.

Slovenski domobranci nam pišejo dne 9. oktobra iz laškega bojišča:

Solnčni dnevi v začetku jeseni se spreminjajo v temo. Rožljanje vojnih trum se nadaljuje, zvoki topov se izgublajo v globoki dolini, žareči trakovi se zbirajo na jasnem nebu, zvezdice postajajo vedno bolj redke, črni dimi vseh topov zakrivajo tresočo se zemljo, izstrelki padajo gosto na tla. Peklensko žveplo prši po naših obrazih. Kaj bo? Trebalo bi nam počitka, da bi se udi, ki so že precej utrujeni od težkih kramпов, odpohili. Dokler sije milo sonce ter sveti dnevna luč, se razlega odmev orodja.

Spet nastopi temna noč, prihaja čas, ko je že treba na poljsko stražo. Topovi se oglašajo vedno naprej, noč postaja zelo nemirna. Delovanje vsega orožja se nadaljuje. Ravno danes pridem prav, da prevzamem povelje poljske straže. Hitro sem zbral par čvrstih fantov, katere je rekla mati Slovenka, ter odpotujem pred našo žično ograjo. Že med potom naš pozdravljajo svinčeneke brzostrelnic. Jaz pa ukazem: „Le naprej, da se izgubimo v bližnjo dolino!“ Kmalu smo bili v zavetju pred ognjem. Tukaj se pa nam gotovo ne more nič pripetiti. Razdelil sem svoje fante v vrsto, jih poučil, kaj imajo storiti, ako trčimo s sovražnikom skupaj.

Vedel sem, da se ne ustraši nobeden in da mi bodo hrabro pomagali. Bili smo gotovi. Dal sem povelje: „Plazite se po trebuhu počasi naprej!“ Svetilne rakete so padale od obeh strani in so nam pokvarile pogled. Laški minski razpoki so divjali vedno hujše, zategadelj sem se pomaknil bolj v bližino sovražnih okopov, da se varujemo pred strašnimi italijanskimi minami. Mnogi ne vedo, kaj se lahko zgodi in kaka je smrt, ako te zadene ta morilka. Ubogo truplo raztrga na več koscev ter jih vrže kvišku v zrak. To je najhujša morlna priprava. Ako prituli mimo po zraku, se pogrezne v bližini tebe po več metrov globoko v zemljo in njen zračni pritisk te vrže tako močno ob tla, da pričes popolnoma ob zavest. Kmalu se dvignejo ogromni deli zemlje in kamenja v zrak ter te zakopljejo pod se in sam si ne moreš pomagati. Ako bi ne bilo rešitelja v bližini, moraš izdihniti svojo dušo. Pripeti se tudi, da tresne mimo ob skalo. Skala postane kakor živa, kajti granata jo vzame seboj v zrak ter tuli in žvižga v zraku daleč naokrog.

Slovenskoštajerski fantje nima'o strahu pred temi železnimi ptiči. Tudi laških pešcev se ne bojimo. Z veseljem čakamo, da se ustavi topniški ogenj, potem pa se borimo z bodali. Bajoneti zvenketajo in se bliskajo, zraven pa še piska bojni rog. Le vedno naprej, le naprej!

Vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ želimo obilo sreče, dokler se ne snujemo v naši slovenski domovini. Mi se nahajamo že od začetka vojne tukaj, a ostati hočemo do konca. Ako nam ljubi Bog pomaga, nam bo kmalu zadonel zadnji top. — Ivan Mir, desetnik, od Sv. Jurija ob Ščavnici; Al.

Sever iz Ljutomera; Viktor Zamuda in Anton Drobac od Sv. Jurija ob Ščavnici; štabni narednik Fr. Hauptman, čoma od St. Ilja v Slv. gor.; vsi pri 12. poljski stotnji domačega domobranskega pešpolka.

Ogromne italijanske izgube.

Svicaški listi poročajo, da je osma ofenziva na Krasu stala Italijane nenavadno velike žrtve. Italijanski vojni poročevalci soglasno povdarjajo veliko hrabrost avstro-ogrskih čet, ki so s svojim ognjem napadajoče italijanske sile zadržavale in jih prisilile, da so se umikale. Iz italijanskih listov se da posneti, da je okoli 14 infanterijskih polkov izgubilo nad polovico svojega moštva in jih je treba za sedaj vzeti s fronte. Tudi v artilerijskih četah je bilo v primeru s prejšnjimi ofenzivami to pot nerazmerno težkih žrtev. Med vrstami italijanskih poročil se čita, da so nepričakovano velike izgube morale imeti za posledico predčasno prekinjenje, ako že ne konca kraške ofenzive.

Vojni poročevalci trde, da znašajo italijanske izgube poprečno 60-70%. Na vsakih 1000 mož jih je torej padlo 600-700. Strašne izgube so prisilile Laha, da so četrti dan z razmernim mirom prekinili ta svoj generalni juriš. Čutijo posebno svoje častniške izgube.

Vsem italijanskim četam je bilo dano za boj geslo: Najkrajša pot v Trst! Ta najkrajša pot v Trst se je ustavila že pri kraški vasi Nova vas, na tej najkrajši poti je III. italijanska armada izgubila stotisoč mož, samo med Lokvico in Janjami 50.000 na prostoru 4 km.

Rusko bojišče.

Rusi so zadnje dni preteklega tedna zopet pričeli z ofenzivo in sicer v vzhodni Galiciji in v Voliniji, da bi tako pomagali Rumunom, ki morajo bežati iz Sedmograške. Vojni položaj je na ruski fronti trenutno ta-le:

V Voliniji napadajo Rusi zahodno od Luke na črti Pustomity—Svinuhi—Zaturčin—Kisekin. Armada generala Terstjanskega je odbila vse navalne peterske ruskih armadnih zborov.

V vzhodni Galiciji so se navalili Rusi z novimi, svežimi četami na naše postojanke ob spodnjem toku reke Narajovke (pritok Dnjestra zahodno od Zlote Lipe). Središče bojev je kraj Lipnica Dolna. Od tukaj bi Rusi radi prodrli proti Lvovu. Naše čete ruski premoči srečno odločujejo.

V Karpatih so naši med Dornovatro in Kirlibabo vrgli Ruse nekoliko nazaj. V galiških Karpatih smo zasedli goro Smotrec.

General Brusilov je baje poslal v Besarabijo nad stotisoč mož, ki bi naj šli Rumunom na Sedmograškem na pomoč.

Na Ruskem so mogoči proti temu, da bi se morala Rusija brezpogojno držati pogodbe, da ne sme skleniti na lastno roko posebej miru.

Radi mrtvin Rusov prestavili strojno puško.

Vinko Belšak od Male Nedelje, ki služi pri saperskem bataljonu št. 3, piše svojim staršem tako-le:

Dragi starši! Nerad Vam naznanjam svoje stanje, a ker želite vedeti, Vam nekoliko opišem svojo usodo. Dne 31. avgusta zjutraj, ko je vzhajalo sonce, smo prišli od celonočnega dela na poprejšnje mesto. Nismo se še prav razbremenili, ko dobimo povelje za odhod. Vsi smo vzdihnili ob tej neprijetni novici, pa kaj hočete! Čez četrt ure smo se že vlekli v dolgi vrsti iz vasi. Krenili smo proti postojankam, da zasedemo drugo vrsto za hrbtom infanterije. To ni rezerva, ampak ob hudih pritiskih se naredi več bojnih črt, a ta se ni bila izgotovljena. Razvrstili so nas, da čimprej izgotovimo ta primanjkljaj. Zrakoplov je stal nepremično v ruskih višavah ter opazoval gibanje naših čet. Zapazil je tudi nas. Kakor huda burja so privrsile nenadoma na nas sovražne granate, cela salva — šest granat — je padla pet korakov pred menoj in mojim tovarišem na zemljo. Kakor blisk sva popadla na tla. Nekako čez eno minuto sem se začel tipati, ali sem še živ. Vprašal sem najprej tovariša: „Si ranjen?“ A tudi on prvi hip ni mogel odgovoriti, še le čez nekaj časa se mu je izvil počasni: „Ne!“ Nisva se še določila zavedla in že je bila druga salva tu, sami šrapneli. To Vam je bilo treskanje! Zdal se je začel na nas pravi drum-drum, na prve in zadnje vrste. Bilo je tako strahovito — podobno groznemu potresu — praščanje, da niti puškinega ognja nismo slišali. A to je trajalo dva dni, potem smo se tudi mi vrnili v vas. Kos šrapnela mu je zlomil puškino kopito, pak meni se ni zgodilo nič, le čisto malo me je oprasnilo.

Rusi napadajo z grozno silo, a s tem manjšim uspehom. Imajo tudi Srbe v črti, ker smo mi ujeli nekaj ranjenih. Sam poveljnik oddelka strojne puške mi je pravil, da je povodom nekega napada padlo toliko Rusov pred njegovo strojno puško, da so ovirali razgled ter niso mogli več streljati, ampak so morali puško prestaviti. Zadnji čas malo ponehujejo napadi. — Vas prisrčno pozdravlja Vaš sin Vinko.

Rumunsko bojišče.

Rumuni bežijo iz Sedmograške. Tudi na severnem krilu so jih naši že vrgli do mejnih grebenov. V prostoru pri Bukovini računajo Rumuni na rusko pomoč. Da bi razbremenili tepene Rumune, so pričeli Rusi zopet z ofenzivo v Vzhodni Galiciji in Voliniji, ki pa še dosedaj ni uspela. Na južnem sedmograškem krilu se vršijo večji boji za prelaze pri mestu Hatszeg. V Dobruči mir.

Svicaška poročila pravijo, da je odstopil dosedanji rumunski vrhovni poveljnik general Avarescu z vsem generalnim štabom, očitno radi velikih neuspehov na Sedmograškem. Vrhovno poveljstvo je prevzel zopet kralj Ferdinand sam, ob strani pa mu stoji iz Rusov sestavljeni generalni štab, ki bo torej odslej vodil rumunsko armado, ker je kralj nezmožen in le na videz poveljnik.

Četverosporazum pritiska na Rumunijo, naj podpiše pogodbo, da ne bo sklenila nobenega posebej miru. Iz razpoloženja na Rumunskem pa je razvidno, da večina Rumunov ni navdušena za to.

Naši zasedli zopet tri mesta.

Po zasedenju Sibinja in Brašvega, o katerem smo zadnjič poročali, so naši zadnji teden osvobodili naslednje od Rumunov zasedene glavne kraje Sedmograške: Seps-Szent-György, v gornji dolini reke Alute vzhodno od Barotskega gorovja, Kezty-Vasarhely in Cik-Seréda. Najrodovitnejši in najbolj dragoceni deli našega Sedmograškega so rešeni sovražnega vpada.

Vojni hujskač umrl.

Iz Bukarešte se poroča, da je dne 16. oktobra umrl bivši rumunski minister Filipescu, ki je bil eden najhujših vojnih hujskačev zoper Avstrijo. Filipescu je bil svoj čas v službi naše države, a se je končno prelevil v najhujšega njenega nasprotnika.

Macedonsko bojišče.

Za Bitolj se vršijo srčni boji. Srbi napadajo severno od Nidže-planine (vzhodno od Bitolja), a Francozi pa na obeh straneh železnice Bitolj—Florina. Srbi so na južni strani reke Crna že na nekaterih mestih dosegli srbsko-macedonsko ozemlje.

Francosko bojišče.

V veliki angleško-francoski ofenzivi med rekama Ancre in Somme, ki že traja četrti mesec, se angleško-francoskim četam še vedno ni posrečilo, predreti nemške fronte. Dne 12. oktobra so napravile na imenovani črti glavni naval na nemške postojanke, ki bi naj prinesel odločitev na tem bojišču. Nič manj nego 43 angleško-francoskih divizij, torej poldrugi milijon mož, se je navalilo na Nemce. Toda vse zaman in brezuspešno. Celi kupi mrličev so pokrivali bojišče. Angleška poročila pravijo, da se bo nadaljevala ofenziva angleško-francoskih armad tako dolgo, dokler ne bo ena ali druga sovražna armada popolnoma uničena.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnija Sv. Bollenk na Kogu je dobil č. g. Franc Planinc, provizor istotam; župnija Sv. Jedert nad Laškim pa je podeljena tamšnjemu provizorju č. g. Jožetu Lončariču. Župniji nastopita dne 1. novembra.

† **Nadučitelj Anton Lajnšic.** V Celju je dne 16. oktobra umrl v 80. letu svoje dobe, po dolgi mučni boleznini, previden s sv. zakramenti, Anton Lajnšic, nadučitelj v pokoju, imejtelj zaslužne svetinje za 40-letno zvesto službovanje, in častni občan občine Sv. Martin v Rožni dolini. Rajni je bil oče v. l. g. Antona Lajnšica, župnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu, in g. dr. F. Lajnšica, c. kr. komisarja na mariborskem okrajnem glavarstvu. Pogreb se je vršil v Ce-